

وارثان دنیای دیجیتال

بررسی امکان جدید اپل برای دسترسی افراد به اطلاعات شخص بعد از فوت

محسن سمسارپور

پژوهشگر حوزه فناوری اطلاعات

امروزه بیشتر زندگی ما از طریق وسایل و دارایی‌های دیجیتالی ثبت می‌شود. به‌عنوان مثال در قدیم آل‌بوم‌های سنتی عکس خانوادگی وجود داشت و بعد از فوت افراد، اموال به‌طور فیزیکی به بازماندگان می‌رسید و آنها به این موارد دسترسی داشتند. این روزها انتقال دارایی‌های دیجیتال چالش‌های بیشتری را برای افراد به‌همراه دارد. به همین دلیل انتظار می‌رود قوانینی وجود داشته باشد که به مالکیت دارایی‌های دیجیتال بپردازد. گفته می‌شود باوجود برخی از این قوانین در حال حاضر اعضای خانواده همچنان در دسترسی به حساب‌های دیجیتالی عزیزان متوفی خود با مشکل مواجه هستند.

هویت کنید و به شما اجازه می‌دهد یک مخاطب را انتخاب کنید و یک کلید دسترسی را با آن مخاطب به اشتراک بگذارید. پس از آن مخاطب میراث به‌شرط داشتن کلید دسترسی و گواهی فوت شما می‌تواند به اطلاعات تعیین شده شما دسترسی پیدا کند. این کلیدها برای پنج نفر تولید می‌شوند و کاملاً محرمانه هستند. هر یک از این افراد با ارائه گواهی فوت و کد تعیین شده از قبل می‌توانند از طریق وب‌سایت اپل درخواست دسترسی به اطلاعات متوفی را بدهند.

🔗 موارد قابل دسترسی

در آینده، اطلاعات و داده‌هایی که یک مخاطب میراث ممکن است به آنها دسترسی داشته باشد شامل عکس‌ها، یادداشت‌ها، ایمیل، مخاطبان، تقویم‌ها، تاریخچه تماس‌ها، یادداشت‌های صوتی و پیام‌های iCloud خواهد بود. با این حال محدودیت‌هایی در حوزه اطلاعات و داده‌های موجود برای مخاطب میراث وجود دارد. به‌عنوان مثال مخاطبان میراث نمی‌توانند به رسانه‌های دارای مجوز (فیلم، موسیقی و...)، خریدهای درون برنامه‌ای (ارتقا، اشتراک و...) و اطلاعات پرداخت دسترسی داشته باشند. مخاطب میراث همچنین می‌تواند هر داده‌ای را که به آن دسترسی دارد و می‌خواهد از آن نگهداری کند، دانلود کند.

🔗 مسائل حقوقی

با این حال مسائل مهمی وجود دارد که باید قبل از دسترسی و استفاده از اطلاعات و داده‌های یک فرد توسط یک مخاطب میراث در نظر گرفته شود. برای مثال ممکن است برخی از حفاظت‌های مالکیت معنوی مرتبط با آن اطلاعات و داده‌ها وجود داشته باشد که در صورت استفاده نادرست توسط مخاطب میراث ممکن است مشکلاتی را ایجاد کند. به‌عنوان مثال ممکن است متوفی عکسی را بدون رعایت حقوق کپی‌رایت گرفته باشد یا حتی حق کپی‌رایت فقط برای فرد متوفی صادر شده باشد و استفاده از این عکس در رسانه‌ها برای دیگران ممنوع باشد. در هر حال مخاطبان میراث باید دقت‌نظر داشته باشند که به هر شکل و نحوی نباید از میراث باقی‌مانده استفاده کنند. همچنین مسائل مهمی دیگری نیز وجود دارد که یک فرد نه‌تنها در انتخاب

افرادی که به‌عنوان مخاطب میراث انتخاب می‌کند بلکه در انتخاب اطلاعات یا داده‌هایی که آن فرد انتخاب‌شده به آنها دسترسی پیدا می‌کند هم باید تصمیم بگیرد. به‌عنوان مثال در این روزگار تجارت قابل‌توجهی از طریق دستگاه‌های الکترونیکی و دیجیتال ما انجام می‌شود. این موارد ممکن است شامل نگهداری اطلاعات یا داده‌های بسیار حساس، محرمانه تجاری، روی دستگاه‌های الکترونیکی ما باشد. انتظار می‌رود به منظور حفظ چنین اطلاعات یا داده‌هایی به‌عنوان اسرار تجاری این اسرار بدون حفاظت مناسب در دسترس اشخاص ثالث قرار نگیرد. براین‌اساس اعطای دسترسی به مخاطب میراث به‌عنوان مثال به تمام نامه‌های الکترونیکی یا یادداشت‌های موجود در یک دستگاه ممکن است بر توانایی ادعای بعدی وراث مبنی بر اینکه برخی اطلاعات یا داده‌های موجود در آن ایمیل‌ها یا یادداشت‌ها که واجد شرایط اسرار تجاری هستند، تأثیر بگذارد؛ بنابراین باید تمهیداتی در نظر گرفته شود که فقط اطلاعاتی که مدنظر افراد است و بعد از فوت به میراث می‌رسد در دسترس آنها قرار گیرد.

🔗 مثال‌های دیگر

در حال حاضر بسیاری از کسب‌وکارها اطلاعات دیجیتالی دارند که در اختیار یک فرد است. فرض کنید یک طراح سایت، احتمالاً به اطلاعات و دامین بسیاری از افرادی که طراحی سایت آنها را انجام داده دسترسی دارد. در صورت فوت این شخص دسترسی به اطلاعات حساب کاربری که دامین‌ها و هاست‌ها در آن ثبت شده‌اند کار ساده‌ای نیست. این مساله ممکن است به از بین رفتن حق مالکیت آدرس دامنه سایت بعد از یک‌سال منجر شود. مثال دیگر به شبکه‌های اجتماعی و کسب‌وکارهای اینترنتی مربوط می‌شود. فرض کنید یک پیج فروش لباس سفارش‌های بسیار زیادی را از طریق پیام شخصی در شبکه‌های اجتماعی ثبت کرده است. اگر بنا به هر دلیلی شخص آدامین فوت کند احتمالاً دسترسی به درخواست‌های افرادی که ثبت‌سفارش کرده‌اند کار بسیار دشوار و زمانبری خواهد بود. باید دقت داشت که مسائل این‌چنینی موجب خواهد شد نه‌تنها حق دسترسی از فرد متوفی گرفته شود بلکه ممکن است آسیب‌های جدی و جبران‌ناپذیری را برای بازماندگان و افراد مرتبط متوفی به‌همراه داشته باشد.

🔗 سخن آخر

در پایان، فناوری‌های جدید همچنان‌گیز اغلب چالش‌های حقوقی جدیدی را با خود به‌همراه دارند که باید در مورد آنها بررسی‌های لازم انجام شود. با پیشرفت‌های صورت‌گرفته در کشور و دیجیتالی‌شدن بسیاری از فرآیندها بد نیست ما هم در ایران به بررسی و تدوین قوانینی بپردازیم که تعریف مشخص از دارایی‌های دیجیتال فرد در آن وجود داشته باشد و کاربران بتوانند به‌صورت قانونی بعد از فوت عزیزان‌شان به اطلاعات شخصی و مهم آنها دسترسی داشته باشند.

وارث کاربران

فوت شده نمی‌توانند

به رسانه‌های دارای

مجوز، خریدهای

درون برنامه‌ای (ارتقا،

اشتراک و...) و اطلاعات

پرداخت دسترسی

داشته باشند

به‌تازگی کمپانی اپل

به کاربران خود اجازه

می‌دهد یک مخاطب

میراث و مورد اعتماد

را تعیین کنند که

می‌تواند درخواست

دسترسی به حساب

شخص متوفی و حذف

قفل فعال‌سازی

دستگاه‌های متوفی را

داشته باشد